

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
(ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

15/06/2020

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Ο συγγραφέας πραγματεύεται τις ωφέλειες που προσφέρει η ανάγνωση στο άτομο. Αρχικά, τονίζεται η αξία της για την διάπλαση της προσωπικότητας μέσα από την εμπειρία και τη νοηματοδότηση της ζωής. Η σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με το διάβασμα αποτελεί καινούριο τρόπο ψυχαγωγίας, η οποία χαρακτηρίζει μία στοχαστική ιδιοσυγκρασία, σε πλήρη αντίθεση με την ιστορική αντίληψη της Ευρώπης για την εξωστρεφή ανάγνωση. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, το άτομο διευρύνει την κρίση του βιώνοντας μία εξατομικευμένη διαδικασία αυτομόρφωσης, επεκτείνοντας τις ποικίλες οπτικές του έργου. Θεωρείται ανεξάρτητη των συνθηκών και της διάθεσης του δέκτη, αφού τον οδηγεί στην ενσυναίσθηση. Καταλήγοντας, επισημαίνει πως το σπουδαιότερο πλεονέκτημα αφορά στην ταύτισή του με το ανάγνωσμα, τον εμπλουτισμό των εμπειριών του και της αυτοεξέλιξής του.

(119 λέξεις)

B1.

ΣΩΣΤΟ

ΣΩΣΤΟ

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

ΛΑΘΟΣ

B2α.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με (σύγκριση-) αντίθεση και παραδείγματα. Ειδικότερα, η αντίθεση εντοπίζεται στη συνήθεια των Ευρωπαίων να διαβάζουν φωναχτά τα κείμενα (Για αιώνες, οι Ευρωπαίοι που μπορούσαν να διαβάσουν, το έκαναν δυνατά) μέχρι τον 17^ο αιώνα

σε αντιδιαστολή με τη σύγχρονη εποχή. Επιπλέον, παραδείγματα αποτελούν ο κινητός τύπος, η άνοδος της λαϊκής γραφής.

Εναλλακτικά: αίτιο- αποτέλεσμα

B2β.

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί στην παράγραφο αυτή τρία ρηματικά πρόσωπα. Συγκεκριμένα:

- Β' ενικό (να σκέφτεσαι, να αναπτύσσεις)
- Α' πληθυντικό (εκείνο που γινόμαστε, διαβάσαμε)
- Α' ενικό (κατάλαβα, έπεφτα, ρίχτηκα)

Λειτουργία:

Το δεύτερο (β') ενικό:

Η χρήση του β' ενικού προσδίδει διδακτικό και συμβουλευτικό τόνο, είναι σαν να συνομιλεί με τον δέκτη και έτσι πετυχαίνει να τον καταστήσει συμμετοχο στην προβληματική που αναπτύσσει. Το κείμενο αποκτά αμεσότητα, οικειότητα και ζωντάνια.

Το πρώτο (α') πληθυντικό:

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο για να προσδώσει συλλογικότητα, επειδή και ο ίδιος αποτελεί μέρος του κοινού συνόλου. Έτσι, το κείμενο γίνεται πιο ζωντανό, άμεσο και παραστατικό.

Το πρώτο (α') ενικό:

Ο συγγραφέας στο απόσπασμα χρησιμοποιεί το πρώτο ενικό πρόσωπο γιατί αναφέρεται σε προσωπικό του βίωμα και το προσεγγίζει από τη δική του οπτική γωνία. Επίσης, προσδίδει στο λόγο του ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα, εκθέτοντας τις προσωπικές του απόψεις και σκέψεις.

B3α.

Ρίχτηκα με τα μούτρα: μεταφορική χρήση

Έπεφτε στα χέρια μου: μεταφορική χρήση

Μετατροπή:

Ρίχτηκα με τα μούτρα: αφοσιώθηκα, ασχολήθηκα ενδελεχώς/εκτενώς

Έπεφτε στα χέρια μου: τύχαινε να βρω/ τύχαινε να διαβάσω.

B3β.

Σφυρηλατεί: διαμορφώνει, διαπλάθει

Εναλλακτική: διαφορετική, καινοτόμα

Πρώθηση: προβολή, ανάδειξη

Μεγεθύνει: διευρύνει, επεκτείνει

B4α.

Να κατανοήσουμε τον κόσμο: την κατανόηση του κόσμου

Να μοιραστούμε αυτήν την εμπειρία μας: το μοίρασμα αυτής της εμπειρίας μας

Το ύφος με τη χρήση ρηματικών συνόλων καθίσταται οικείο, άμεσο και απλό, ενώ με τη μετατροπή σε ονοματικά σύνολα αποκτά επισημότητα, πολυπλοκότητα και τυπικότητα.

B4β.

1. Διπλή παύλα: επεξήγηση, έμφαση
2. Εισαγωγικά: αυτούσια παράθεση της άποψης του αμερικανού συγγραφέα George Martin
3. Εισαγωγικά: μεταφορά, έμφαση

Γ ΘΕΜΑ:

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία σε εκδήλωση του σχολείου

Προσφώνηση

Α΄ Ζητούμενο: Συμβολή του βιβλίου στη συγκρότηση της προσωπικότητας των νέων.

- Το βιβλίο αποτελεί σημαντική πηγή γνώσεων και ιδεών. Ο άνθρωπος μέσω αυτού ενημερώνεται, μορφώνεται, αντλεί στοιχεία από τις παραδόσεις, την κουλτούρα, τα ήθη και τα έθιμα άλλων λαών και εντρυφεί στην ουσία της επιστήμης, της ιστορίας, της φιλοσοφίας και άλλων τομέων.

- Ενισχύει τη συλλογιστική ικανότητα του ανθρώπου. Μέσα από την προσεκτική μελέτη βιβλίων το άτομο έχει τη δυνατότητα να ασχοληθεί εκτενώς με τα ζητήματα που το απασχολούν, να διαμορφώνει και να αποκρυσταλλώνει τις προσωπικές τους απόψεις.
- Η μελέτη βιβλίων δίνει στον άνθρωπο το έναυσμα να προβληματιστεί, να απαλλαγεί από στερεότυπα και ρατσιστικές αντιλήψεις, να διευρύνει την οπτική του και να οδηγηθεί τελικά στην αυτογνωσία.
- Το βιβλίο καλλιεργεί τη δημιουργική φαντασία του ατόμου, που ατονεί από τη δύναμη της εικόνας.
- Το βιβλίο αποτελεί ιδανική μορφή γνήσιας ψυχαγωγίας. Όταν ο άνθρωπος αξιοποιεί τον ελεύθερό του χρόνο στη μελέτη βιβλίων, αναβαθμίζει ακόμα περισσότερο τον πνευματικό του πλούτο. Άρα, διαμορφώνει μία προσωπικότητα ικανή να αντιλαμβάνεται και να διαχειρίζεται κάθε κοινωνική πραγματικότητα.
- Η μελέτη βιβλίων συμβάλλει στην εκφραστική και γλωσσική δεινότητα του ανθρώπου. Τον βοηθά να χειρίζεται τον λόγο άρτια και να εμπλουτίζει το λεξιλόγιό του. Έτσι είναι σε θέση να εκφράζει με ακρίβεια τις απόψεις του, τα συναισθήματά του και να διεκδικεί τα δικαιώματά του.

Β' Ζητούμενο: Δράσεις, εντός και εκτός σχολείου, που βοηθούν στην εμπλοκή του ατόμου στην αναγνωστική εμπειρία.

1. Εντός σχολείου

- Αναδιαμόρφωση και αναβάθμιση του μαθήματος της λογοτεχνίας (έλεγχος του υλικού διδαχής, αύξηση των ωρών του μαθήματος, διαθεματική διδαχή του, επιμονή στη δημιουργική συμμετοχή των μαθητών, ενθάρρυνση της δημιουργικότητάς τους).
- Οργάνωση ενδοσχολικών δραστηριοτήτων – εκδηλώσεων σχετικών με το βιβλίο (πρόσκληση και συζήτηση με λογοτέχνες, παρουσίαση του έργου τους).
- Ανάθεση στους μαθητές ειδικών ομαδικών εργασιών σχετικών με το λογοτεχνικό βιβλίο. Οι ίδιοι θα επιλέγουν τα αντικείμενα των εργασιών τους, την ανάλυση και την παρουσίασή τους.
- Οργάνωση σχολικών βιβλιοθηκών, με παράλληλη αξιοποίηση του διαδικτύου για την ηλεκτρονική τους μορφή και την εύκολη προσβασιμότητα των μαθητών.

- Ενθάρρυνση των μαθητών στη συγγραφή προσωπικών κειμένων λογοτεχνικού χαρακτήρα για την αύξηση της δημιουργικότητάς τους και του ενδιαφέροντος για τη λογοτεχνία.
- Οργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων ευρύτερου χαρακτήρα με σημαντικό όμως θεματικό κέντρο το ποιοτικό βιβλίο.
- Προβολή οπτικού υλικού – και με τη χρήση του διαδικτύου – για τη ζωή και το έργο σημαντικών λογοτεχνών.

2. Εκτός σχολείου

- Η συμβολή της οικογένειας στη φιλιαναγνωσία είναι καθοριστική. Περιορισμός της εξάρτησης του παιδιού από την ηλεκτρονική εικόνα, ώθηση του παιδιού στο βιβλίο (π.χ. κοινή ανάγνωση γονιού και παιδιού), οργάνωση οικογενειακής βιβλιοθήκης και γονιός πρότυπο φιλιαναγνωσίας).
- Προώθηση του βιβλίου από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης με τη διαφήμισή του, τις εκπομπές σχετικά με αυτό και την παραγωγή ψυχαγωγικού υλικού (σειρές – ταινίες) που βασίζεται στο ποιοτικό λογοτεχνικό βιβλίο.
- Η πολιτεία επιβάλλεται να ενισχύσει νομοθετικά και οικονομικά το φθηνό και ποιοτικό βιβλίο (ατέλεια ή φθηνά τέλη χαρτιού για την εκτύπωσή του).
- Η τοπική αυτοδιοίκηση με τη συνεργασία των τοπικών σχολικών μονάδων και τη συμμετοχή ανθρώπων του βιβλίου (συγγραφέων, βιβλιοπωλών, εκδοτών) είναι αναγκαίο να οργανώσει αντίστοιχες εκδηλώσεις (π.χ. ανοιχτές εκθέσεις βιβλίου, ημερίδες, φθηνές αγορές βιβλίου).
- Καθοριστική είναι η σωστή οργάνωση, η προώθηση και η προβολή του ηλεκτρονικού ποιοτικού βιβλίου, με ευθύνη κυρίως της πολιτείας, των εκδοτικών οίκων, αλλά και των ίδιων των συγγραφέων.
- Τέλος αντίστοιχα σημαντικές είναι και οι προσωπικές επιλογές κάθε σκεπτόμενου πολίτη για την απεξάρτησή του από την εικόνα και την επένδυση του ελεύθερου χρόνου του στο βιβλίο.

Αποφώνηση